

1. Wat moeten we?

De Wet

2. Hoe staan we ervoor?

De Toestand

3. Wat doen we?

Convenant & Droogteagenda

De provincie en de Kaderrichtlijn Water

Maarten Verkerk | Team Grondwater | 10/10/2023

Provincie Noord-Brabant

De wet: KRW en Grondwaterlichaam verankerd in de Waterwet

KRW-maatregelen

Artikel 11 uit de KRW beschrijft de inhoud van het KRW-maatregelenprogramma. Onderdeel hiervan zijn maatregelen om de in artikel 4 van de KRW opgenomen milieudoelstellingen te behalen. Artikel 4 van de KRW kent de volgende doelstellingen voor grondwater:

- a) **Goede chemische toestand** grondwaterlichamen.
- b) **Goede kwantitatieve toestand** grondwaterlichamen.
- c) **Geen achteruitgang toestand** grondwaterlichamen.
- d) **Ombuigen significant en aanhoudend stijgende trends** in grondwaterlichamen en
- e) **inbreng van verontreinigende stoffen** naar het grondwater voorkomen en/of beperken.

De grondwaterrichtlijn beschrijft de procedure om te beoordelen of voldaan wordt aan de in artikel 4 opgenomen KRW-doelen voor grondwater. Daarnaast geeft de grondwaterrichtlijn aan welke maatregelen vastgesteld moeten worden om te voldoen aan de in artikel 4 opgenomen KRW-doelen voor grondwater.

- ▶ **Artikel 4, vijfde lid van de grondwaterrichtlijn** gaat over de maatregelen die vastgesteld moeten worden als de goede chemische toestand niet voldoet,- Dit is het geval als één of meerdere monitoringspunten nog niet voldoen aan de omgevingswaarden
 - ▶ **Artikel 6, eerste lid van de grondwaterrichtlijn** beschrijft de maatregelen die vastgesteld moeten worden om een inbreng van verontreinigende stoffen naar het grondwater te voorkomen en/of te beperken.
-

KRW-doelstellingen waar met alle waterprogramma's aan voldaan moet worden. Het Bkl verplicht verder dat met het nationaal waterprogramma, regionaal waterprogramma en waterbeheerprogramma invulling gegeven moet worden aan het halen van de volgende KRWdoelen:

▶ **Geen achteruitgang huidige toestand**

Hierbij maakt het Bkl geen onderscheid in de toestand voor de KRW-oppervlaktewaterlichamen of grondwaterlichamen. Alle waterprogramma's hebben dus de plicht om ook achteruitgang van de toestand van grondwaterlichamen te voorkomen.

▶ **Verbeteren van de kwaliteit en voorkomen van achteruitgang van de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie**

Deze doelstelling implementeert artikel 7 van de KRW en gaat over zowel oppervlaktewater als grondwater dat bestemd is voor menselijke consumptie. Ook hier maakt het Bkl geen onderscheid in welk waterprogramma verantwoordelijk is voor welk type water. Alle waterprogramma's hebben dus de plicht om ook het voorkomen van achteruitgang van de kwaliteit van grondwater bestemd voor menselijke consumptie mee te nemen.

Ondanks dat uiteindelijk de provincie verantwoordelijk is voor het behalen van de doelen van de KRW, zullen zowel de provincie als de waterbeheerders maatregelen vaststellen om de KRW-doelen voor grondwater en specifiek grondwater bestemd voor menselijke consumptie te behalen (zie ook Figuur 1).

De wet: KRW en Grondwaterrichtlijn verankerd in de Waterwet

KRW-maatregelen

Artikel 11 uit de KRW beschrijft de inhoud van het KRW-maatregelenprogramma. Onderdeel hiervan zijn maatregelen om de in artikel 4 van de KRW opgenomen milieudoelstellingen te behalen. Artikel 4 van de KRW kent de volgende doelstellingen voor grondwater:

- a) **Goede chemische toestand** grondwaterlichamen.
- b) **Goede kwantitatieve toestand** grondwaterlichamen.
- c) **Geen achteruitgang toestand** grondwaterlichamen.
- d) **Ombuigen significant en aanhoudend stijgende trends** in grondwaterlichamen en
- e) **inbreng van verontreinigende stoffen** naar het grondwater voorkomen en/of beperken.

De wet: KRW en Grondwaterlichaam verankerd in de Waterwet

► **Geen achteruitgang huidige toestand**

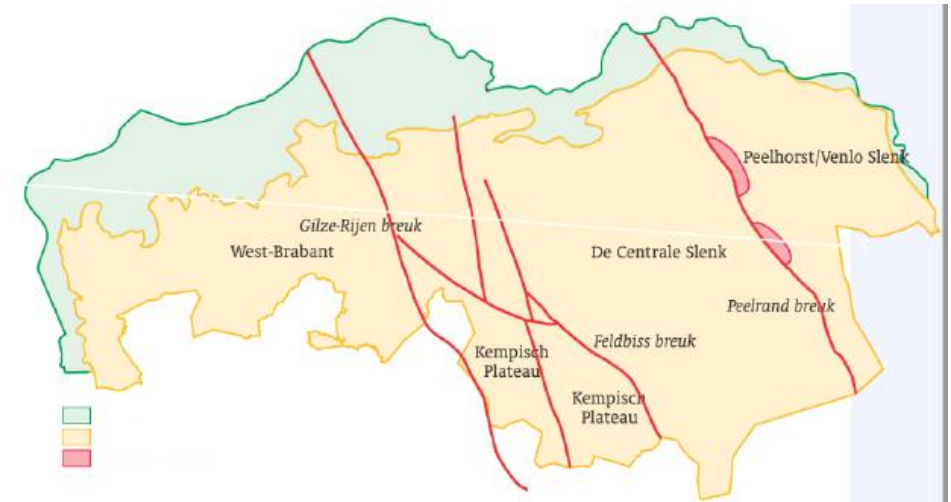
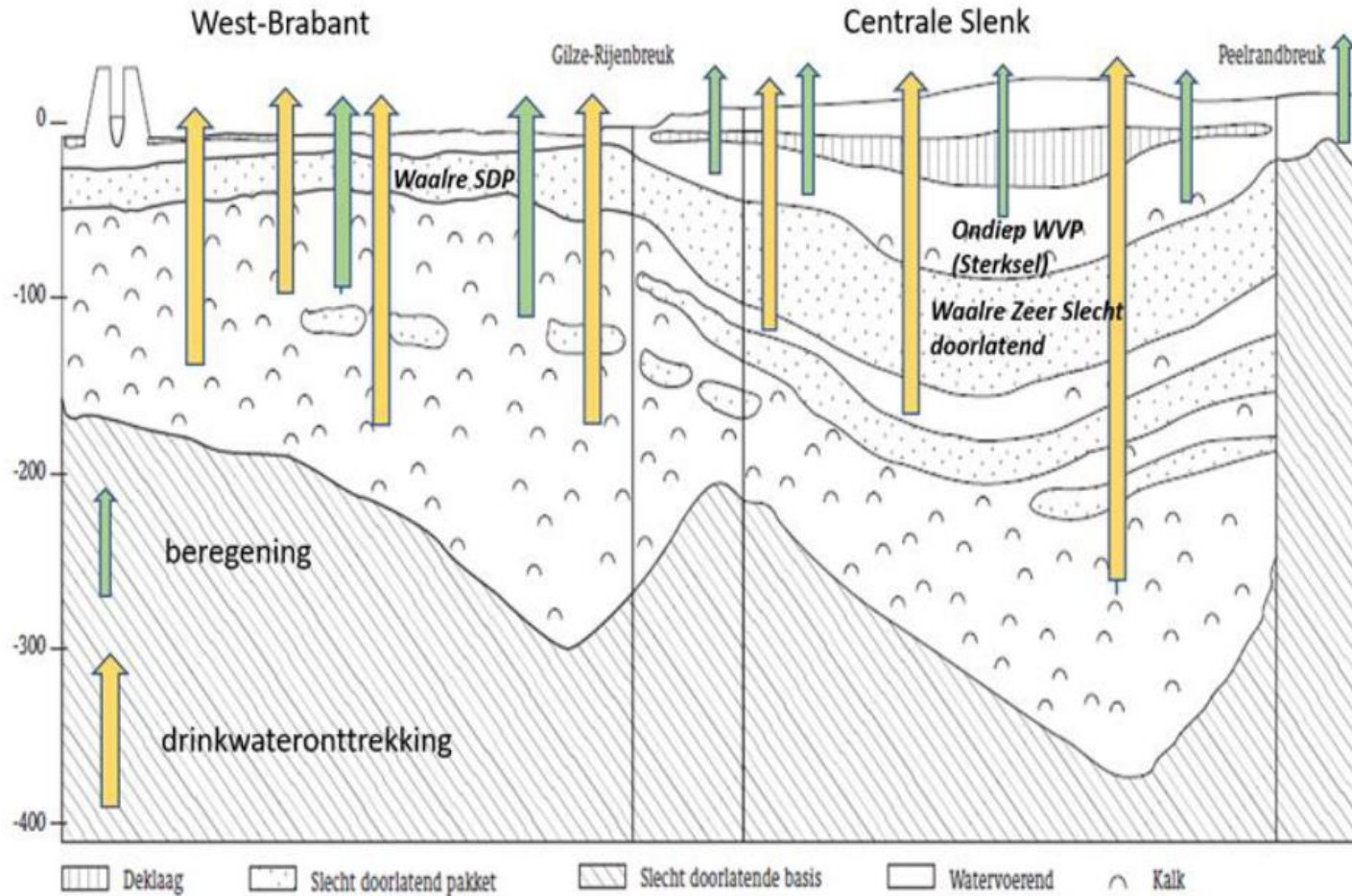
Hierbij maakt het Bkl geen onderscheid in de toestand voor de KRW-oppervlaktewaterlichamen of grondwaterlichamen. Alle waterprogramma's hebben dus de plicht om ook achteruitgang van de toestand van grondwaterlichamen te voorkomen.

Waterwet & Wet Natuurbescherming

Waterwet <i>Heel Noord-Brabant</i>	Wet natuurbescherming <i>N2000 gebieden + contouren</i>
De grondwatervoorraad is op orde en stabiel op termijn (<i>KRW</i>)	Geen negatieve effecten op N2000 doelstellingen in begrensde gebieden
Voldoende water voor natuur, aanpak 97 verdroogde natte natuurparels (<i>KRW</i>)	Soortbescherming van soorten die in de habitatrictlijn voorkomen
Voldoende water voor beken, kreken en rivieren (<i>KRW</i>)	

Geohydrologische opbouw

Schematische diepteligging grondwateronttrekking

Deltares

GRONDWATER
CONVENANT 2021-2027

Grondwater

Kwantiteit

Kwaliteit

Basistoets voldoet grotendeels, maar achteruitgang in Brabant

Basistoets: voldoet grotendeels maar

Regionaal:

40% N2000 gebieden te droog

Natuur buiten N2000 gebieden is (onvoldoende monitoring)

Oorzaken:

Drinkwaterwinning,
Beregening,
Beperkt zicht op vergunningsvrije beregeningen,
Inrichting en beheer oppervlaktewatersysteem,
Onvoldoende aanvulling

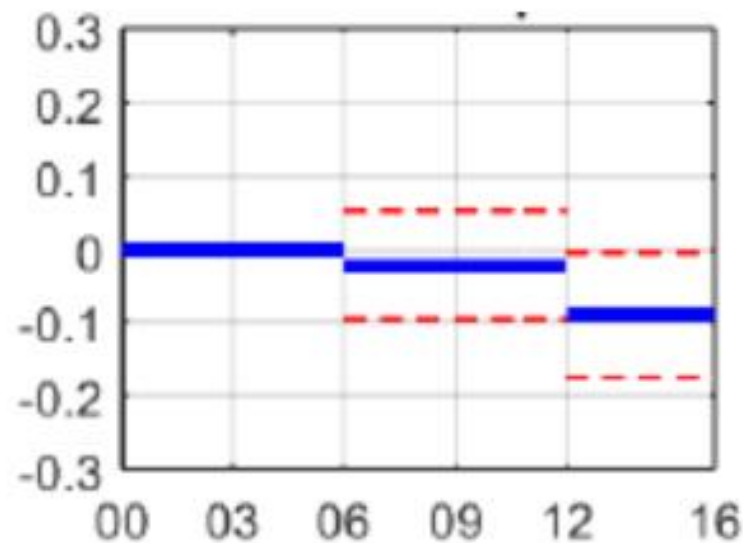

Kust: fosfor
Zuid Limburg: nitraat

Regionale overschrijdingen

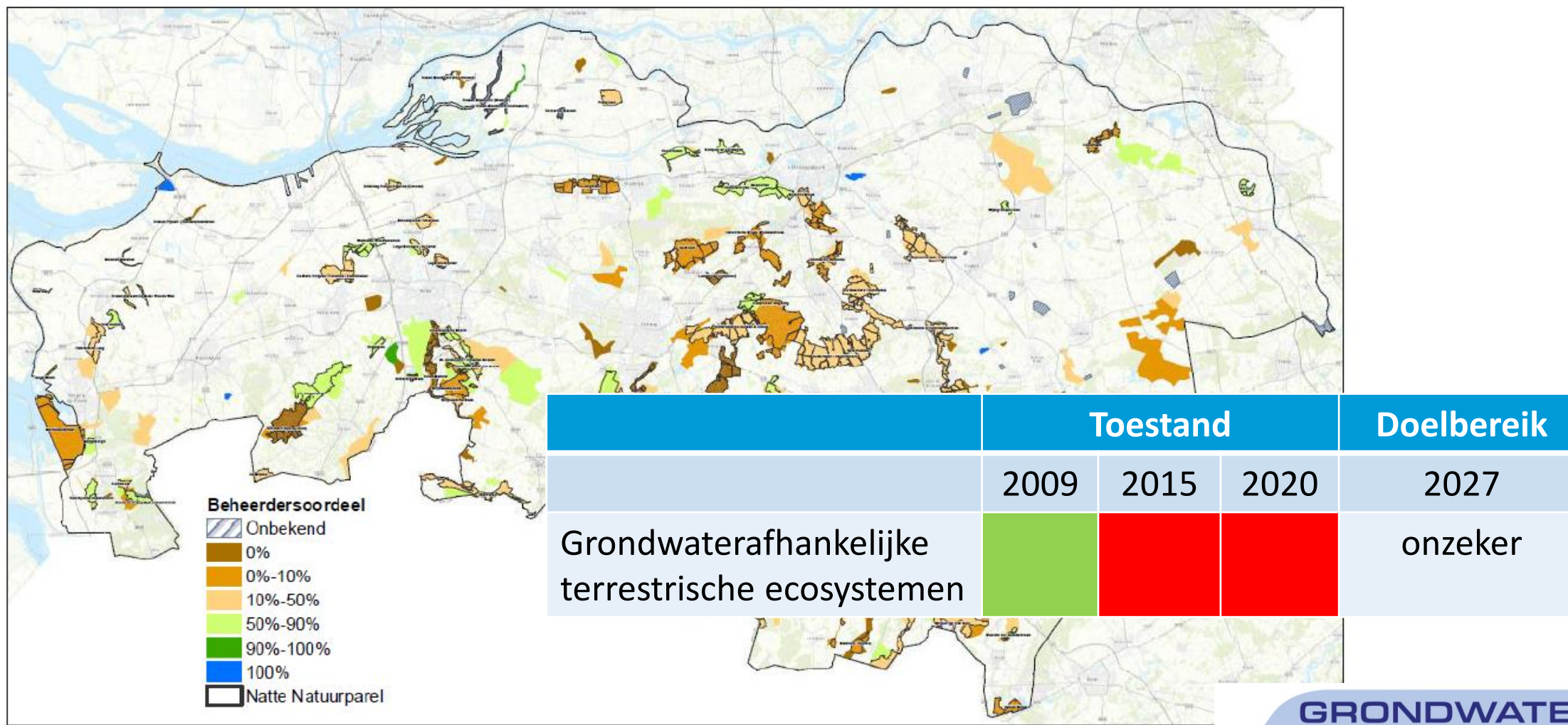
bij drinkwater
en N2000 gebieden:
toename bestrijdingsmiddelen
overige stoffen
Medicijnresten
zout

KRW oordeel grondwaterlichamen

	Toestand			Doelbereik
	2009	2015	2020	2027
 Slenk-diep				onzeker
 Zand-Maas				vrijwel zeker

Evaluatie verdroging natuur

Bronnen: Beleidsevaluatie verdrogingsbestrijding (PNB, 2018, update volgt in 2024)

Rollen Provincie Noord-Brabant

Regie

- Grondwaterconvenant 2021 – 2027
- Droogteagenda 2040

Faciliteren en netwerken (geld, kennis, beleidsruimte)

Bevoegd gezag

- Industriële onttrekkingen
- Drinkwateronttrekkingen
- Beregening (via Wet Natuurbescherming)
- Omgevingsverordening

Droogte agenda Brabant 2040

Droogterobuust
(grond)watersysteem
2040

150 Mln m³
meer water
vasthouden
(infiltreren)

100 Mln m³
minder
grondwater
gebruiken

weder-
ombouw
op
waterbasis

150 miljoen m³ meer
grondwateraanvulling

35 cm verhoging op de hoge gronden, 20 cm op de flanken en 10 cm op de lage gronden t.o.v. voorjaarsgrondwaterstand én de kans geven om te infiltreren én voldoende berging voor droge tijden

100 miljoen m³ minder
gebruiken per jaar

30% minder drinkwater (60 Mln m³); 20-40% minder landbouw (30 Mln m³) en 10 Mln m³ minder door industrie (60%)

wederombouw op
waterbasis

Mogelijk gemaakt door Rijk, Provincie, Waterschappen en Gemeenten
Vnl ruimtelijk, financieel en juridisch instrumentarium

Wat we doen

Grondwaterconvenant (2027):

1. Kleine onttrekkingen
2. Beregeningsbeleid
3. Industriële onttrekkingen verminderen
4. Bedrijfsbodem- en waterplan

Extra aandacht in de Droogteagenda (2040)

1. Sponswerking vergroten in de haarvaten
2. Revitalisering bossen -> verdamping beperken en vochthuishouding in bodem verbeteren
3. Effluent hergebruik
4. Aanvullende bronnen drinkwatervoorziening
5. Klimaatbestendig inrichten bebouwde omgeving
6. Monitoring -> waterbalansen

Ontwikkeltrajecten

- A. Juridisch, financieel en ruimtelijk instrumentarium (NPLG)
- B. Cultuuromslag gericht op Waterbewustzijn

Bestuurlijke aandachtspunten

- Samenhang ruimtelijk instrumentarium
- Commitment van alle partijen aan de (grote) opgave
- ‘Samenwerken’ versus ‘de rechter en de krant’
- Keuzes, bijv. prijs grondwater, vergunningverlening en onttrekkingsverboden

